

Strategi for digitalisering 2018-2021

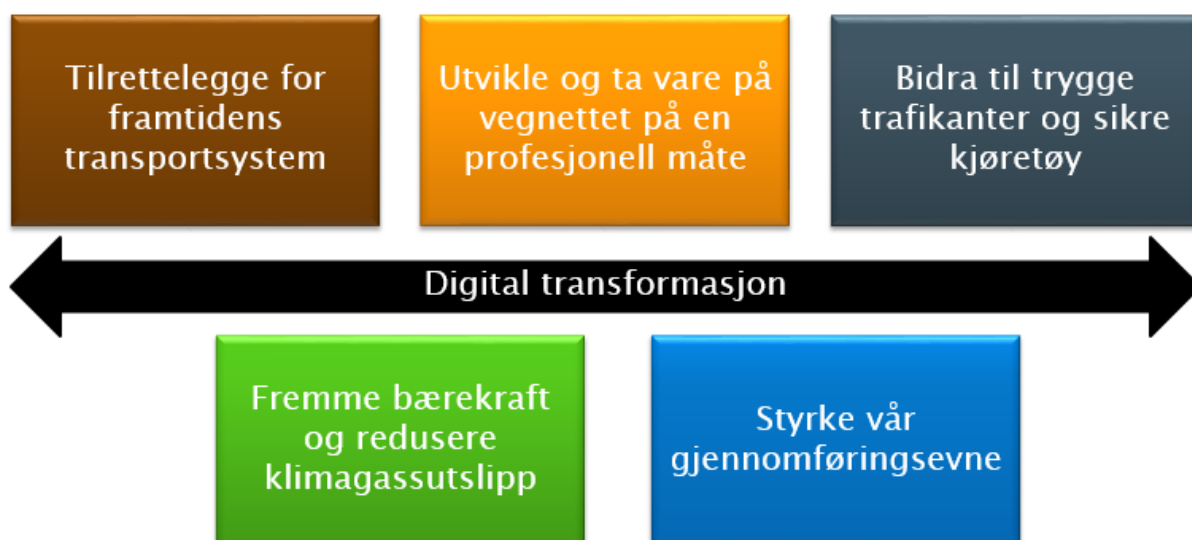
Innhold

Strategi for digitalisering	2
Offentlig sektor skal fornyes, forenkles og forbedres	3
Mål for digitalisering i Statens vegvesen	4
Hva forstår vi med «digitalisering» og «digital transformasjon»?	4
Premisser som gjelder for alle målområdene	5
1. Brukeren i sentrum.....	5
2. Informasjonssikkerhet og personvern	5
3. Bruk av felleskomponenter.....	6
Digital strategi for målområdet: Tilrettelegge for framtidens transportsystem	7
Digital strategi for målområdet: Utvikle og ta vare på vegnettet på en profesjonell måte	8
Digital strategi for målområdet: Bidra til trygge trafikanter og sikre kjøretøy	9
Digital strategi for målområdet: Fremme bærekraft og redusere klimagassutslipp	10
Digital strategi for målområdet: Styrke vår gjennomføringsevne	11
IKT-infrastruktur	12

Strategi for digitalisering

Strategi for digitalisering tar for seg teknologi som driver for endringer framover. Den angir hvordan Statens vegvesen skal bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre leveranser og tjenester. Strategien retter seg mot alle arbeidsprosesser, dialoger og samhandlinger med interne og eksterne brukere¹ og samarbeidspartnere.

- Den inneholder hovedmål for digitalisering av Statens vegvesen.
- Den angir felles premisser for digitalisering på tvers av alle målområder.
- Den følger opp de fem målområdene i etatens virksomhetsstrategi.
- Den angir retning og mål for digitalisering innenfor de enkelte målområdene i perioden 2018–2021, og framover mot 2028.

¹ Med «brukere» mener vi både ansatte, innbyggere, offentlige og private virksomheter, entreprenører, rådgivere og alle andre leverandører samt frivillig sektor.

Offentlig sektor skal fornyes, forenkles og forbedres

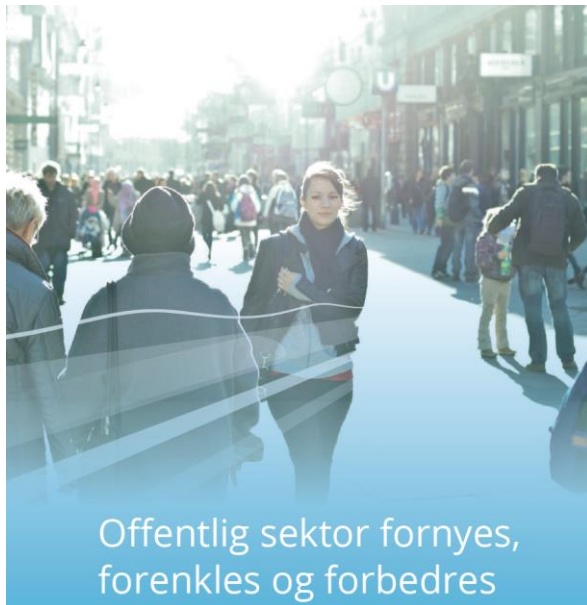
Brukerorientering og digitalisering av offentlig sektor er et krav, og det forutsetter et taktskifte i hele organisasjonen. Statens vegvesen skal følge opp regjeringens krav² og forventninger til digitalisering:

- Virksomheten skal arbeide målrettet og systematisk med gevinstrealisering.
- Virksomheten skal sette brukeren i sentrum.
- Virksomheter som har ansvarsområder som går på tvers av virksomheter skal samarbeide, og gi brukerne et hensiktsmessig og helhetlig tilbud, uavhengig av måten forvaltningen er organisert på.
- Et klart og brukertilpasset språk er en forutsetning for at digitale tjenester og informasjon blir tatt i bruk og at brukerne forstår sine rettigheter og plikter.
- Forvaltningens kommunikasjon med innbyggere og næringsliv skal normalt skje gjennom digitale, nettbaserte tjenester. Tjenestene skal være helhetlige, brukervennlige, trygge og universelt utformet.
- Regelverk skal være teknologinøytralt. Det skal ikke lages nye regelverkshindringer og eksisterende, utilsiktede hindringer skal fjernes.
- Den enkelte virksomhet skal ha oversikt over hvilke data den håndterer.
- Virksomheten skal gjenbruke informasjon, i stedet for å spørre brukerne på nytt om forhold de allerede har opplyst.
- EUs nye forordning om behandling av personopplysninger (EU 2016/679) trer i kraft i 2018. Virksomheten skal følge det kommende regelverket og gjennomføre nødvendige tilpasninger og endringer.
- Digitale tjenester skal, når det er formålstjenlig, tilpasses til grenseoverskridende informasjonsutveksling.

---

² Digitaliseringsrundskrivet Nr.: H-7/17

Mål for digitalisering i Statens vegvesen

- Vi bruker teknologi for å fornye, forenkle og forbedre leveranser og tjenester til interne og eksterne brukere.
- Vi er digitalt tilgjengelig for brukerne.
- Vi leverer tjenester og digital samhandling effektivt, med lav risiko og med rett kvalitet.
- Vi muliggjør digitalisering hos andre.

Hva forstår vi med «digitalisering» og «digital transformasjon»?

Digitalisering er transformasjonen fra at teknologi er et støtteverktøy i virksomheten til at teknologien er smeltet sammen med arbeidsprosesser, fag og tjenester. Digitalisering betyr at forretningsmodell, organisasjon og prosesser er designet for å utnytte dagens og morgendagens teknologi.

Digitalisering av Statens vegvesen, innebærer:

- En prosess der vi endrer hvordan vi utfører våre oppgaver, tilbyr bedre eller helt nye tjenester og jobber mer effektivt.
- Digitale tjenester lages ut fra brukerens behov og teknologien utnyttes til å løse oppgavene smartere.

Over tid betyr dette en grunnleggende og omfattende endring av virksomheten på alle nivåer; mennesker, prosesser, teknologi og styring.

Premisser som gjelder for alle målområdene

1. Brukerne i sentrum
2. Informasjonssikkerhet og personvern
3. Felleskomponenter

Premissene skal sikre at alle digitale initiativ har god kvalitet, som igjen bidrar til fornøyde brukere, effektivisering og muliggjør samarbeid, interoperabilitet, deling og tjenestedialoger med andre offentlige og private aktører.

1. Brukeren i sentrum

Vi skal tilby etterspurte tjenester og informasjon som gir god nytteverdi og en god brukeropplevelse, både for brukeren og internt i Statens vegvesen. Brukeren skal være i sentrum for utviklingsprosessen, og tjenestetilbudet skal utvikles og forvaltes helhetlig og sees fra brukerens perspektiv. Klart språk skal være en del av tjenesteutviklingen.

- Vi skal ha god brukerkompetanse om behov, kanaler og enheter.
- Vi skal gjennomføre systematiske brukerundersøkelser, brukertesting og analyser.

2. Informasjonssikkerhet og personvern

Innføring av digitale løsninger gjør etaten mer sårbar for systematisk og tilfeldig misbruk, og tjenestenekt. Vi skal derfor sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet for å opprettholde stabile og sikre løsninger samt ivareta hensynet til brukernes personvern.

Dette innebærer at:

- Digitale løsninger, IKT–infrastruktur og arbeidsprosesser skal være designet og implementert med hensyn på riktig sikkerhetsnivå.
- Vi skal forebygge, oppdage og håndtere kjente trusler og sårbarheter innen fysisk sikkerhet. Innen informasjonssikkerhet skal vi overvåke, oppdage og hindre både systematisk og tilfeldig «misbruk» av våre løsninger.
- Vi skal sikre brukernes personvern gjennom å følge den nye personvernforordningen (GDPR). Brukeren skal ha muligheten til innsyn i egne data, vi skal kunne informere om hvem som har tilgang til informasjonen og hvem som har brukt disse tilgangene til å utføre operasjoner.

3. Bruk av felleskomponenter

Etaten skal bruke og bidra til offentlige fellesløsninger, og utvikle og etablere interne fellestjenester der det er hensiktsmessig. Dette sikrer gjenbruk, reduserer feilsituasjoner og reduserer kostnader ved utvikling, drift og forvaltning.

Hovedgrep

- Vi skal benytte de statlige felleskomponentene og aktivt bidra til at felleskomponentene blir gode.
- Vi skal ikke etablere egne løsninger eller lokale varianter, selv om dette i utgangspunktet kan virke rimeligere.
- Vi skal redusere antallet egne systemer og databaser.
- Vi skal bruke etablerte nettverk og grensesnitt for datautveksling med andre utenlandske aktører
- Vi skal etablere felles løsninger og tjenester hvor fagområder og IKT-løsninger har behov for samme funksjonalitet. Eksempler på slike tjenester er: nettbetalingsløsninger, arkiv og karttjenester, tilgangstjenester, personellstyring og kompetansesystemer.
- I tilfeller hvor vi allerede har utviklet funksjonalitet eller tjenester, skal dette konsolideres til fellesløsninger hvis det er hensiktsmessig. Dette bidrar til en effektiv og robust IKT-infrastruktur.
- Vi skal dele våre data i henhold til offentlige krav og føringer. Åpne data og API-er tilrettelegger for innovasjon, næringsutvikling og samarbeid med andre aktører i offentlig og privat sektor.

Digital strategi for målområdet: Tilrettelegge for framtidens transportsystem

Vi skal regulere, sette standarder og legge til rette for løsninger som sikrer mulighet for automatisert trafikkstyring, samvirkende ITS, automatisert kjøring og bærekraftige transportløsninger, både for person- og godstransport. Vi skal utvikle en myndighets- og regulatorrolle i et helhetlig intelligent transportsystem.

Langsiktige mål:

Vi skal etablere datainnsamling, forvaltning og formidling som sikrer:

- Effektiv datafangst fra ITS og annet vegkantutstyr.
- Utnyttelse av eksterne datakilder som kjøretøy, telecomoperatører og andre aktører.
- Håndtering av sanntidsinformasjon og løpende analysing av data.

Hovedgrep 2018–2021:

- Vi skal medvirke til lovverk for aktører som samler trafikkinformasjon som sikrer brukerne tilgang på ikke-sporbar sanntidsinformasjon med dokumenterbar kvalitet.
- Vi skal etablere en plattform for åpne veg- og transportdata med datagrunnlag og informasjon for å yte transport- og trafikkrelevant informasjon i tråd med krav og intensjon fra ITS-direktivet.
- Vi skal etablere avtaleverk for tilkobling av datakilder til plattformen og bruk av informasjon fra plattformen.
- Vi skal videreutvikle det digitale- navigerbare vegnettet til en digital tvilling av det fysiske vegnettet.
- Vi skal utnytte big data for beslutningsstøtte i prosessene våre ved hjelp av ulike datakilder, sensorer og kjøretøydata.
- Vi skal utnytte algoritmer og regnekapasitet for prediksjon av hendelser – historisk informasjon koblet med sanntidsinformasjon.

Digital strategi for målområdet: Utvikle og ta vare på vegnettet på en profesjonell måte

Vi skal etablere standardiserte digitale arbeidsprosesser som sikrer enhetlig gjennomføring.

Langsiktige mål:

- Være raskere og mer kostnadseffektive ved digital gjennomføring av planlegging, bygging, drift og vedlikehold av veg.

Hovedgrep 2018–2021:

- Legge til rette for og etablere åpne internasjonale standarder og bruke informasjonsmodeller (BIM) i prosjektering, bygging og forvaltning av veger.
- Legge til rette for at drift- og vedlikeholdssystemer i størst mulig grad utnytter ulike datakilder og digitale modeller fra vegnettet og konstruksjoner.
- Legge til rette for at digital informasjon baserer seg på data som er lagt inn ett sted.
- Starte arbeidet med å legge til rette for at bransjen og andre offentlige aktører samhandler med oss digitalt.
- Vi skal videreutvikle det digitale– navigerbare vegnettet til en digital tvilling av det fysisk vegnettet.
- Avklare dataeierskap.

Digital strategi for målområdet: Bidra til trygge trafikanter og sikre kjøretøy

Vi skal effektivisere prosesser og tilby digitale løsninger for å øke tilgjengeligheten av tjenestene samt gi brukerne større fleksibilitet. Dermed kan vi i større grad ha fokus på trygge trafikanter og sikre kjøretøy.

Langsiktig mål:

Vi skal effektivisere vår kontrollinnsats, forenkle brukerinteraksjon og automatisere behandling av data og tjenester.

Hovedgrep 2018–2021:

- Modernisere tjenestetilbudet ved å digitalisere relevante arbeidsprosesser og tjenester slik at vi sikrer brukernes rettigheter og samfunnets behov.
- Tilby brukerne tjenester og informasjon basert på hva vi vet om deres situasjon.
- Sørge for at det regelverket vi forvalter er tilrettelagt for digitalisering ved å fjerne unødvendige hindre og etablere nødvendige hjemler for utveksling av data.
- Utvikle digitale verktøy for å effektivisere og målrette kontroll- og tilsynsvirksomheten.
- Moderniseringen av Autosys skal fullføres i henhold til plan. Dette er nødvendig for at vi fortsatt skal kunne levere sikre og gode tjenester.

Digital strategi for målområdet: Fremme bærekraft og redusere klimagassutslipp

Vårt mål er at vegtransportens og vegbyggingens samlede klimagassutslipp reduseres og at bærekraften sikres. Dette innebærer i et digitalt perspektiv fokus på planlegging, bygging og drift, men også bruksmønstre og utnyttelse av vegnettet.

Langsiktig mål:

- Utvikle digital støtte og styring av trafikk for en mest mulig energieffektiv utnyttelse av vegen og de systemene som er knyttet til vegen.
- Legge til rette for bruk av og sikre prioritet til klimavennlige transportformer og brukermønstre.
- Utvikle digitale verktøy og støtte innenfor planlegging, prosjektering, bygging og drift av veg.

Hovedgrep 2018–2021:

- Utvikle planleggingsinformasjon som bidrar til mer bærekraftig utbygging av transportløsninger, og reduserer klimagassutslippene fra utbygging og anlegg.
- Arbeide med bærekraftig planlegging og drift av veg ved å integrere vegvesenets totale digitale informasjon med eksisterende forskningsresultater og kunnskap om natur og miljø.
- Utvikle digitale verktøy for tilstandsbasert drift av vegen, slik at bruken av miljøskadelige stoffer/kjemikalier og metoder reduseres.
- Gjøre tilgjengelig informasjon om kjøretøyers miljøegenskaper for forbrukere, innkjøpere og offentlige etater, og derigjennom bidra i overgang til lav-og nullutslippskjøretøy.
- Legge til rette for kollektive løsninger gjennom gode overganger mellom ulike transportløsninger, samt reguleringer for å gjøre det lønnsomt for den enkelte å velge kollektive abonnementsløsninger, herunder legge til rette for mobilitet som tjeneste³ og prioritering av trafikk, fremfor å bruke egen bil.

---

³ mobility-as-a-service (MaaS)

Digital strategi for målområdet: Styrke vår gjennomføringsevne

Vi har en strategisk tilnærming til digitalisering gjennom å se organisering, arbeidsprosesser og teknologi i sammenheng.

Langsiktige mål:

- Vi skal utvikle og samordne prosesser, og organisere virksomheten på en måte som fremmer digitalisering.
- Vi skal utnytte teknologien både i og mellom kjerne- og støtteprosesser.
- Vi skal være aktive i forskningsprosjekter som understøtter digitalisering i samferdselssektoren. Vi skal være premissgiver og i løpende dialog med lærestedene, som vi har samarbeid med, om våre forventninger til hva morgendagens arbeidstakere skal lære på disse områdene.
- Vi skal prioritere tjenester med høyt volum og høy nytte-kost.

Hovedgrep 2018–2021:

- Vi skal bygge nødvendig digital kompetanse i organisasjonen og utvikle den i samspill med våre private samarbeidspartnere og andre offentlige virksomheter. Vi skal vektlegge endringsledelse og evne og vilje blant ansatte til å ta i bruk digitale løsninger.
- Vi skal legge digital arbeidsflyt til grunn ved utvikling/videreutvikling av tjenester og prosesser. Ledere og medarbeidere skal i stor grad være selvbetjente.
- Vi skal etablere automatisert innsamling og tilgjengeliggjøring av styringsdata.
- Vi skal ivareta et tydelig dataeierskap til datasettene som vi har ansvar for å etablere og forvalte. Vi skal ikke forvalte lokale kopier av datasett som ikke eies av SVV, men benytte oss av eksterne tjenester for å få tilgang til disse dataene.
- Vi skal gjennom vårt arbeid med lover og regler legge opp til et regelverk som fremmer digitalisering.

IKT–infrastruktur

For å sikre full effekt av den økede digitaliseringen av etaten er det nødvendig med infrastruktur som har økt grad av automatisering og bruk av skyteknologi (intern og ekstern). Dette skal gjøre det mulig å levere tjenester raskere, øke tilgjengeligheten og kostnadseffektiviteten, samtidig som at vi ivaretar god kvalitet, sikkerhet og profesjonalitet.

Langsiktige mål:

- Vi skal levere IKT–tjenester som er stabile og kontinuerlig tilgjengelig.
- Vi skal etablere nye løsninger og gjennomføre endringer i IKT–tjenester raskt og effektivt.
- Vi skal ha en IKT–plattformen som er forberedt på å ta i bruk ny teknologi, inkludert mobilitetsstøtte.
- Vi skal ha et rollebasert tilgangskontrollsystem som dekker eksterne brukere og som internt er knyttet til HR/ansattregisteret. Tilganger skal endres automatisk etter som den enkelte bruker sine roller endres.

Hovedgrep 2018–2021:

- Vi skal håndtere en hybrid leveranseplattform med mange ulike interne og eksterne leverandører.
- Vi skal ha en infrastruktur som skal være skalerbar og oppdatert til å tåle den økte bruken av digitale tjenester inkludert tilstrekkelig kapasitet til lagring av store datamengder og bruk av skytjenester.
- Vi skal ha god overvåking og automatiserte feilrettingsrutiner.
- Etablering av infrastruktur for nye løsninger må være i stor grad fullautomatisert.
- Vi skal etablere kompetanse, arkitektur og IKT infrastruktur knyttet til stordata og kunstig intelligens.
- Vi skal etablere entydige roller i HR–systemet og tilgangskontrollsystemet.

Statens vegvesen
Vegdirektoratet

Tlf: 02030

vegvesen.no

Trygt fram sammen